

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

کد: wpp-89-07

مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی

لیلا محرابی^۱

اغلب کشورهای در حال توسعه برای رونق‌دهی به اوضاع اقتصادی، ایجاد اشتغال و دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی پایدار، با کمبود منابع سرمایه‌گذاری روبه‌رو هستند که به منظور جبران آن، نیازمند سرمایه‌گذاری جهت بهره‌جویی از مزیت‌های نسبی و توانایی‌های بالقوه اقتصادی خود می‌باشند. آنچه مسلم است سرمایه‌گذاری داخلی و جذب میزان کمبود آن از طریق سرمایه‌گذاری خارجی، از مهمترین عوامل ایجاد سرمایه برای افزایش تولید در هر کشوری است و راه‌حل اصلی جهت خروج از مشکل کمبود سرمایه و گرفتار شدن در توسعه نیافتگی، استفاده کشورهای در حال توسعه از سرمایه‌های انباشت شده در کشورهای توسعه یافته است. در ایران نیز همانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه، مناطق و استان‌هایی وجود دارند که دارای استعدادها و پتانسیل‌های سرمایه‌گذاری فراوانی در بخش‌های مختلفی از جمله معدن، کشاورزی، صنعت و گردشگری بوده اما این استان‌ها به دلیل کمبود سرمایه و منابع لازم جهت سرمایه‌گذاری و شناخته نشدن این استعدادها با ظرفیت‌های استفاده نشده زیادی روبه‌رو هستند. از سوی دیگر جذب سرمایه و ایجاد سرمایه‌گذاری‌های خارجی در این استان‌ها تحت تأثیر مشکلاتی از قبیل عدم امنیت کافی، بی‌ثباتی، عدم شناسایی استعدادهای سرمایه‌گذاری، عدم رعایت قوانین سرمایه‌گذاری و عدم اعطای پوشش‌های وسیع تشویقی و حمایتی به روش‌های سرمایه‌گذاری، چندان موفقیت‌آمیز نبوده است. بدین منظور در راستای حمایت، تسهیل و تسریع در سرمایه‌گذاری در مناطق و استان‌های مختلف کشور، هیئت وزیران بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی در راستای اهداف مندرج در قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰ را در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ تصویب نمود. بر این اساس، این مراکز

^۱ کارشناس ارشد پژوهشی پژوهشکده پولی و بانکی، بانک مرکزی ج.ا.ا.

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به کانون^۱ مراجعه متقاضیان سرمایه‌گذاری خارجی در سطح استان تبدیل خواهند شد که ضمن انجام امور محوله از سوی سازمان^{۱۱} و اعمال اختیارات مربوطه، به عنوان یک مرجع هماهنگی استان با سازمان به شمار خواهند رفت.

iii

مطابق با ماده ۴ این مصوبه، اقدامات و خدمات قابل ارائه در مراکز به سرمایه‌گذاران خارجی به ۳ گروه تقسیم می‌گردد: خدمات قبل از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی، خدمات پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری و امور اجرایی و محتوایی. بر اساس این طبقه‌بندی، اطلاع‌رسانی به سرمایه‌گذاران در ارتباط با امور مربوط به پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی، ارائه پشتیبانی و هماهنگی‌های لازم جهت صدور مجوز سرمایه‌گذاری و هماهنگی با واحدهای اجرایی دستگاه‌های مرتبط با درخواست‌های سرمایه‌گذاری خارجی، از جمله اقدامات قابل ارائه توسط این مراکز قبل از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری می‌باشند. پس از اخذ و صدور مجوز، این مراکز وظیفه ایجاد هماهنگی‌های لازم در امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی مانند ثبت شرکت مشترک، ثبت سفارش برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات، پیگیری مسائل و مشکلات اداری، ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌ها جهت رفع مشکلات و موانع و امور مربوط به نظارت طرح‌های سرمایه‌گذاری از طرف سازمان را بر عهده دارند.

علاوه بر وظایف فوق، بر اساس این مصوبه، در زمینه امور اجرایی و محتوایی نیز این مراکز موظف گردیده‌اند به امور ذیل بپردازند:

شناسایی و گردآوری فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان^{۱۷}، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای آشنایی فعالان اقتصادی، مسئولان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی با موضوع سرمایه‌گذاری و روش‌های تأمین مالی بین‌المللی، استفاده از ابزارهای تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی جهت معرفی توانمندی‌های اقتصادی استان و فرهنگ‌سازی و مساعد نمودن فضای سرمایه‌گذاری.

بر اساس ماده ۷ مصوبه مذکور، این مراکز موظف به ارائه گزارش عملکرد خود (هر سه ماه یکبار) به سازمان گردیده‌اند تا بر این اساس، گزارش‌های عملکرد سالانه توسط سازمان سرمایه‌گذاری منتشر گردد.

به منظور انجام هر چه بهتر امور محول شده به مراکز، در ماده ۸ وظایفی برای سازمان نیز در نظر گرفته شده است. بر این اساس سازمان موظف به برگزاری کارگاه‌های آموزشی، دوره‌های تخصصی و بازدیدهای برون‌مرزی جهت آشنایی بیشتر اعضای مراکز و سایر دستگاه‌های اجرایی استان با مسائل سرمایه‌گذاری خارجی و تقویت توان کارشناسی مراکز می‌باشند. از سویی دیگر به منظور افزایش اختیارات مراکز در استان‌ها، سازمان موظف گردید امور قابل واگذاری (از جمله صدور مجوزهای پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی با رعایت مقررات) را به وزیر امور اقتصادی و

پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دارایی برای تفویض به مراکز استانی پیشنهاد نماید و سازمان‌های امور اقتصادی و دارایی و استانداری‌ها باید به گونه‌ای محل استقرار مراکز را انتخاب نمایند تا مراجعه سرمایه‌گذاران به آنها به راحتی صورت گیرد.^v

بر اساس ماده ۵ این مصوبه، دستگاه‌های متناظر استانی مندرج در ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع تصویب‌نامه مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۳، موظف به همکاری با مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی و معرفی افراد واجد صلاحیت به عنوان نمایندگان تام‌الاختیار جهت پیگیری و انجام امور محول شده توسط مراکز در حوزه دستگاه اجرایی خود گردیده‌اند.^{vi}

علاوه بر این، در ماده ۱۰ این مصوبه به منظور تأمین منابع مالی مراکز جهت تهیه مدارک، مستندات و طراحی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان و بازاریابی ظرفیت‌های استان، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف گردید یک در هزار سر جمع اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های استانی را جهت پشتیبانی از جذب سرمایه‌گذاری خارجی اختصاص دهد تا با نظر سازمان مربوطه به آنها پرداخت شود.^{vii}

به این ترتیب با تصویب این مصوبه و ارائه هر چه بهتر خدمات مراکز سرمایه‌گذاری در تسهیل روند سرمایه‌گذاری خارجی، شناسایی توانمندی‌های اقتصادی استان و سرازیر شدن منابع مالی کافی به بخش‌های مختلف، قادر به بهره‌گیری از فرصت‌های رشد و توسعه با ایجاد زیرساخت‌های لازم خواهیم بود؛ به طوری که جذب سرمایه‌های خارجی توسط استان‌ها، کارآفرینی و تولید را افزایش داده و در اشتغال‌زایی و ایجاد فرصت‌های جدید در استان‌ها مؤثر خواهد بود که از این طریق امکان دستیابی به یک رشد متوازن و متعادل اقتصادی در هر یک از استان‌ها و همچنین کاهش فاصله سرمایه‌گذاری بین توسعه یافته‌ترین استان‌های کشور و استان‌های محروم و توسعه نیافته به وجود خواهد آمد.

پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- i- پیش از این بر اساس تبصره ۱ ماده ۲۰ آیین‌نامه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مورخ ۱۳۸۷/۶/۳، به جای مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استان، دبیرخانه کارگروه تخصصی امور اقتصادی و تولیدی به عنوان کانون مراجعه سرمایه‌گذاری خارجی در سطح استان‌ها فعال بوده و بر اساس ردیف ۱۶ جزء ۶ از بند ب ماده ۲۱ آیین‌نامه فوق، دبیرخانه کارگروه‌های تخصصی به ایجاد هماهنگی‌های لازم جهت ارائه تسهیلات به متقاضیان سرمایه‌گذاری خارجی می‌پرداخت.
- ii- سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران در تیر ماه سال ۱۳۵۴ و به منظور هدایت و انجام مجموعه‌ای از وظایف مربوط به امور بین‌المللی و روابط خارجی کشور که پیشتر توسط دستگاه‌های مختلف اجرایی به انجام می‌رسید، تأسیس گردید.
- iii- پیش از این، بر اساس تبصره ماده ۲۰ آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۶/۱۲/۲ وظایف متناظر مراکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی به سازمان امور اقتصادی و دارایی استان‌ها تفویض می‌گردید.
- iv- بر اساس جزء ۲ بند ج ماده ۴، این مراکز باید نسبت به انتشار کتابچه‌های راهنمای سرمایه‌گذاری استان اقدام نمایند که این کتابچه‌ها شامل گردش کار سرمایه‌گذاری، ذکر مسئولان دستگاه‌های مرتبط و مشخصات ارتباطی دستگاه‌های صادرکننده مجوز می‌باشند.
- v- بر اساس ماده ۱۱ مصوبه دولت، این مراکز باید علاوه بر امکانات نرم‌افزاری مشتمل بر تجهیزات رایانه‌ای، اینترنت و سایر تجهیزات مورد نیاز، دارای فضای کافی جهت استقرار نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌ها نیز باشند.
- vi- بر مبنای تبصره ۶ ماده ۵ این مصوبه، از این پس تلاش و عملکرد دستگاه‌های مختلف و مرتبط استان در زمینه تسهیل و حمایت از سرمایه‌گذاری و نقش دستگاه مذکور در بهبود فضای کسب‌وکار ارزیابی و به عنوان یک شاخص اصلی در ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها لحاظ خواهد گردید.
- vii- اعتبارات مذکور خارج از شمول قانون محاسبات عمومی کشور می‌باشد.

منابع و مآخذ

- ۱- تصویب نامه هیئت وزیران، وزارت امور اقتصادی و دارایی. (۱۳۸۶). *اصلاح نامه آیین‌نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی*، مجموعه قوانین سال ۱۳۸۶، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران. تهران: روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزارت کشور. (۱۳۸۷). *آیین‌نامه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کارگروه‌های تخصصی*، مجموعه قوانین سال ۱۳۸۷. روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران. تهران: روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران.
- ۳- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، وزارت کشور. (۱۳۸۹). *مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی*، مجموعه قوانین سال ۱۳۸۹، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران. تهران: روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران.